

Jernovnen

I gamle dage, dengang man kunne få sine ønsker opfyldt, levede der en prins, som var fortryllet af en ond heks, så han måtte sidde inde i en jernovn ude i skoven. I mange år sad han der, og ingen kunne frelse ham. Engang for en kongedatter vild i skoven og kunne ikke finde hjem til sin fars rige igen. Ni dage gik hun omkring derinde og kom da til jernovnen. Pludselig hørte hun en stemme: "Hvor kommer du fra, og hvor skal du hen?" - "Jeg kan ikke finde hjem til min fars kongerige igen," svarede hun. "Jeg vil hjælpe dig hjem," lød stemmen fra ovnen, "hvis du vil love mig at gøre, hvad jeg forlanger. Jeg er en kongesøn og vil gifte mig med dig." - "Hvad skal jeg dog stille op med en jernovn?" tænkte hun forskrækket, men da hun gerne ville hjem til sin far, lovede hun dog at gøre, hvad han ville have. "Du skal komme herud igen med en kniv og skrabe hul i jernet," sagde han så. Derpå stod der en ved siden af hende, som ikke talte til hende, men inden to timer bragte hende hjem. Der blev stor glæde i slottet, da kongedatteren kom igen, og den gamle konge faldt hende om halsen og kyssede hende. Men hun sagde bedrøvet: "Nu skal du høre, hvordan det er gået mig. Jeg var aldrig fundet ud af den store skov, hvis jeg ikke var kommet til en jernovn. Jeg måtte love at komme igen og befri den og gifte mig med den." Den gamle konge blev så forfærdet, at han var lige ved at besvime, for det var hans eneste datter. De bestemte nu, at de ville lade den smukke møllerdatter der fra byen gå ud i skoven i stedet for hende. Hun blev altså ført derud, og de gav hende en kniv og sagde, at hun skulle skrabe hul på jernovnen. Hun skrabede og skrabede i fireogtyve timer, men der kom ikke det mindste hul. Da solen stod op, lød en stemme inde fra ovnen: "Jeg synes, det er dag udenfor." - "Ja," svarede hun, "og jeg synes, jeg kan høre vingerne på min fars mølle gå." - "Så du er en møllerdatter," lød stemmen, "gå så straks hjem og hent kongedatteren." Hun gik da hjem og sagde til kongen, at ovnen derude ville ikke nøjes med hende, men ville have hans datter. Kongen blev meget forskrækket, og datteren gav sig til at græde. I byen levede der imidlertid en svinehyrde, der havde en datter, som var endnu smukkere end møllerens. Hun fik et guldstykke for at gå ud og skrabe på ovnen. Hun sled i det i fireogtyve timer, men der var ikke en smule at se. Da

solen stod op lød stemmen inde fra ovnen: "Jeg synes, det er dag udenfor." - "Ja," svarede hun, "jeg synes også, jeg kan høre min far blæse i sit horn." - "Så du er datter af en hyrde," sagde stemmen, "gå straks hjem og sig til kongedatteren, at hvis hun ikke holder sit løfte, skal hele kongeriget gå til grunde." Da kongedatteren fik det at vide, gav hun sig til at græde, men der hjalp ingen kære mor, hun måtte holde, hvad hun havde lovet. Hun sagde så farvel til sin far, tog en kniv og gik ud i skoven. Hun begyndte at skrabe på jernet, og allerede efter to timers forløb var der hul, og da hun kiggede derind, så hun, at der sad en smuk, ung mand, hvis klæder var prydet med funkende ædelstene. Hun skrabede videre, og efter nogen tids forløb var hullet så stort, at han kunne komme ud. "Du har frelst mig," sagde han, "nu er du min brud." Han ville straks drage med hende til sit rige, men hun bad, om hun først måtte sige farvel til sin far. Kongesønnen gav hende lov dertil, men hun måtte love ham ikke at sige mere end tre ord og så straks vende tilbage til ham. Men da hun kom hjem, sagde hun mere end de tre ord, og i samme øjeblik blev ovnen flyttet langt bort, bag glasbjerger og skarpe sværd. Men kongesønnen var frelst. Hun tog nu afsked med sin far og gik ud i skoven for at lede efter ovnen, men hun kunne ikke finde den. Hun gik omkring i ni dage, og var da lige ved at dø af sult. Om aftenen klatrede hun op i et træ, fordi hun var bange for de vilde dyr. Ved midnatstid så hun et lys skinne i det fjerne. Hun klatrede ned af træet, lagde sig på knæ og bad, og gik så efter lyset, til hun kom til et lille hus. Rundt om det voksede der højt græs og foran døren lå der en stabel brænde. "Hvor i alverden er jeg dog kommet hen?" tænkte hun, og kiggede ind gennem vinduet. Inde i stuen sad der en hel mængde store og små skrubtudser omkring et bord med steg og vin. Nydeligt var det dækket og tallerkenerne var af sølv. Da hun havde set lidt på dem, tog hun mod til sig og bankede på. Så var der en stor skrubtudse, som råbte:

"Grønne frø, skønne frø,
lille mø!
Spirrevip, spirrevip,
rap dig nu, rap.
Brug dine skanker,

spring hen og se i en fart, hvem der banker."

Straks kom en lille tudse hen og lukkede op for hende, og de bød hende velkommen og satte en stol hen til hende. Hun måtte fortælle dem, hvordan det var gået hende, og at hun havde været ulydig mod kongesønnen, og nu hverken kunne finde ham eller ovnen. Men hun ville gå til verdens ende lige til hun fandt ham. Den gamle, tykke tudse sagde nu:

"Grønne frø, skønne frø,
lille mø!
Spirrevip, spirrevip,
rap dig nu, rap.
Skynd dig at springe,
mit store skrin i en fart du mig bringe,"

og den lille gik hen og hentede skrinet. De satte nu mad og drikke frem for hende, og da hun havde spist, gik hun i seng, bad sin aftenbøn og faldt snart i søvn. Da hun stod op næste morgen tog den gamle tre nåle op af den store æske og gav hende dem og sagde, at hun ville få god brug for dem, for hun skulle over et glasbjerg, tre skarpe sværd og et dybt vand. Hvis det lykkedes hende, ville hun få sin elskede tilbage. Den gav hende endnu tre ting: tre store nåle, et plovhjul og tre nødder og sagde, hun skulle passe godt på dem. Hun drog nu af sted igen, og da hun kom til det glatte glasbjerg, stak hun først de tre nåle bag ved fødderne og satte dem så et stykke foran, og på den måde slap hun over. Derpå stak hun nålene fast i jorden og lagde nøje mærke til stedet. Kort tid efter kom hun til de tre skarpe sværd, men hun stillede sig på plovhjulet og slap således over. Til sidst kom hun til et dybt vand, og da hun var sluppet over det, så hun et dejligt slot ligge for sig. Hun gik derind og bad, om hun måtte komme i tjeneste der, men hun vidste godt, at kongesønnen fra jernovnen boede der. Hun blev fæstet som kokkepige og skulle kun have en meget lille løn. Kongesønnen troede imidlertid, at hun var død for længe siden, og havde allerede fundet sig en anden brud. Da hun havde vasket op om aftenen, stak hun hånden i lommen og fik fat på de tre nødder, som den gamle skrubbtudse havde givet hende. Hun knækkede den ene og ville spise kernen, men i stedet for lå der en pragtfuld kjole derinde. Da bruden fik det at vide, kom hun og ville købe den af hende. "Det er jo ingen dragt for en tjenestepige," sagde hun. Men kongedatteren ville ikke sælge den, med mindre hun måtte få lov til at sove en

nat i hendes brudgoms værelse. Bruden sagde ja, fordi kjolen var så smuk og hun endnu ikke havde fået nogen, og om aftenen sagde hun til kongesønnen: "Den tossede pige vil sove i dit værelse i nat." - "Ja, når du ikke har noget imod det, har jeg heller ikke," svarede han. Derpå gav hun ham et glas vin, hvori hun havde blandet et sovepulver. Han faldt nu i så fast en søvn, at kongedatteren ikke kunne få ham vækket. "Jeg har frelst dig fra jernovnen i den store skov," sagde hun grædende, "jeg har gået over et glasbjerg og tre skarpe sværd og et dybt vand for at komme til dig, og nu vil du ikke høre mig." Tjenerne, der stod udenfor døren, hørte hende græde hele natten og fortalte det næste morgen til deres herre. Da pigen om aftenen havde vasket op, knækkede hun den anden nød og fandt deri en kjole, der var endnu smukkere, og da bruden så den, ville hun også købe den. Men pigen ville ikke have penge, men bad kun, om hun måtte sove endnu en nat i brudgommens værelse. Bruden gav ham igen en sovedrik, og han sov så fast, at kongedatteren ikke kunne vække ham. "Jeg har frelst dig fra jernovnen i skoven," sagde hun grædende, "jeg er gået over et glasbjerg og tre skarpe sværd og et dybt vand for at komme til dig, og nu vil du ikke høre mig." Tjenerne, der stod udenfor, hørte det, og fortalte det næste morgen til deres herre. Om aftenen knækkede hun den tredje nød og fandt en kjole, som skinnede af det pure guld. Da bruden så den, ville hun have den, men pigen ville kun give hende den, hvis hun fik lov til at sove endnu en nat i brudgommens værelse. Men den aften sørgede kongesønnen for at hælde sovedrikken ud ved siden af sig. Da hun begyndte at græde og sige: "Jeg har frelst dig fra jernovnen i den store skov," sprang han op og råbte: "Du er min rette brud." Derpå tog de den anden bruds klæder, så hun ikke kunne stå op, og satte sig straks op i en vogn og kørte af sted. Da de kom til det dybe vand, roede de over det, og da de kom til de skarpe sværd satte de sig på plovhjulet og rullede over dem. Ved hjælp af nålene kom de over glasbjerget og nåede kort efter det sted, hvor det lille, gamle hus havde ligget. Men i stedet for lå der et prægtigt slot, og alle skrubbtudserne var blevet til prinser og prinsesser. Brylluppet blev nu fejret, og de blev boende i slottet, der var meget større end det, hendes far havde. Men da den gamle klagede over, at han skulle bo ganske alene, rejste de over og tog ham med sig hjem, og således fik de to kongeriger og levede lykkeligt sammen til deres død.

Snip, snap, snude,
nu er historien ude.

* * *